

radioforetagender bør ligesom de egentlige ophavsrettlige bestemmelser umiddelbart kun finde anvendelse på præstationer, der har deres oprindelse i Danmark. En undtagelse herfra er dog gjort med hensyn til § 46, se herom nærmere i bemærkningerne til denne paragraf.

Fra grammmofonindustriens side er det gjort gældende, at beskyttelsen efter § 47 bør gælde alle grammmofonplader, der omfattes af de danske selskabers virksomhed i Danmark. Man har imidlertid ikke anset det for rigtigt her at fravige det også i udlandet alment anerkendte princip, at beskyttelsesregler af den her omhandlede art ikke bør gælde til fordel for udenlandske interesser, medmindre der foreligger gensidighed, jfr. § 60. Fastholdelsen af dette princip har betydning som et middel til at påvirke lande uden retsbeskyttelse til at gennemføre en sådan. Princippet ligger også til grund for de forslag til en international regulering på *droits voisins* området, som hidtil er fremkommet.

Med hensyn til bestemmelsen af, hvilke præstationer der skal anses som havende deres oprindelse i Danmark, var det i det i betænkningen af 1951 indeholdte lovudkast foreslået, at man ligesom inden for den egentlige ophavsret som hovedregel skulle lade det være afgørende, om den, der søger beskyttelse, er dansk statsborger (nationalitetsprincippet). I de fremkomne forslag til en international ordning går man imidlertid ind for et andet princip, nemlig at det afgørende skal være, i hvilket land fremførelsen eller optagelsen finder sted (territorialitetsprincippet). I praksis bliver resultatet som oftest det samme, hvad enten man benytter det ene eller det andet af de 2 principper.

Under disse omstændigheder har man anset det for hensigtsmæssigt i lovforslaget at lægge territorialitetsprincippet til grund.

Beskyttelsen i henhold til § 49 (kataloger m. v.) og § 50 (pressenyheder) bør derimod behandles efter tilsvarende regler som dem, der gælder for ophavsretsbeskyttelsen, jfr. § 59, stk. 2. Når beskyttelsen, som det i disse tilfælde vil kunne forekomme, tilkommer en juridisk person, må det kræves, at vedkommende selskab etc. har dansk bestyrelse og sæde i Danmark, jfr. herved § 49, stk. 3, i lov nr. 123 af 15. april 1930 om aktieselskaber.

Til § 60.

Stk. 1. Bestemmelsen, hvorefter lovens rækkevidde under forudsætning af gensidighed kan udstrækkes til at gælde i forhold til andre stater, svarer til lov 1933 § 36, stk. 3.

A. Litterære og kunstneriske værker. For disses vedkommende er det et grundfæstet princip, at

man med hensyn til lovens anvendelighed på værker af udenlandsk oprindelse, følger den såkaldte generelle reciprocitets princip. Dette vil sige, at såfremt danske værker i det pågældende fremmede land beskyttes efter regler, der alt i alt må forekomme akceptable, gives der værker fra dette land fuld beskyttelse efter den danske lov. Omvendt opnår danske værker den fulde beskyttelse i det pågældende fremmede land, selv om de herved i visse retninger måtte få en mere effektiv beskyttelse, end der måtte blive dem til del i Danmark. Bernerkonventionen giver i sin art. 4, 1. og 2. stk., udtryk for dette princip. Undtagelse gøres efter Bernerkonventionen kun med hensyn til beskyttelsens varighed, art. 7, 2. stk., som reguleres efter den specielle reciprocitets princip, o: varigheden kan ikke overskride den, der gælder i værkets hjemland. Efter at der i konventionen af 1948, art. 7, 1. stk., er gennemført en almindelig beskyttelsesfrist på mindst 50 år efter ophavsmandens død, har denne bestemmelse imidlertid ikke længere nogen større betydning. Der kan dog være grund til at gøre opmærksom på, at der specielt for filmsværkers vedkommende efter konventionen ikke kræves nogen længere beskyttelse end den, der gælder for sådanne værker i deres hjemland. Den specielle reciprocitets princip er ved konventionen af 1948 gennemført på et nyt område, nemlig med hensyn til kunstindustrielle værker. Her gælder det efter art. 2, 5. stk., at for de værker, der i hjemlandet udelukkende beskyttes som mønstre og modeller, kan der i de andre unionslande kun kræves den beskyttelse, som i sådanne lande ydes mønstre og modeller. Med hensyn til varigheden af beskyttelsen gælder for disse værkers vedkommende i øvrigt den samme regel, som ovenfor nævnt for filmværkerne.

I henhold til lov 1933 § 36, stk. 3, er der under 12. september 1933 udstedt en kgl. anordning, hvori det bestemmes, at loven skal være anvendelig på værker af statsborgere i de lande, der har tiltrådt den i Berlin i 1908 eller den i Rom i 1928 reviderede Bernerkonvention. Det samme gælder med hensyn til værker, der er udkommet første gang i et af disse lande. Loven er herefter anvendelig på alle værker fra Bernerunionens lande, dog således at beskyttelsen i medfør af Bernerkonventionens art. 7 ikke kan være længere, end tilfældet er i værkets hjemland. Dette har hidtil haft betydning i forholdet til Bulgarien, Japan, Rumænien, Sverige og Schweiz, som alle kun har haft en 30 års frist, men vil i hovedsagen ingen rolle komme til at spille, når konventionen af 1948 ratificeres eller tiltrædes af de pågældende lande, idet denne konvention som tidligere nævnt fastsætter en mindste beskyttelsesfrist